

چارشانبه — ۱۵ حزيران

جلد : ۸

دردنجي سنه — نومرو ۸۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
پوردی پاننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری

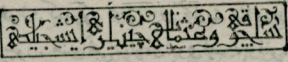
محمد مسیح

مجله محبوسه

آبونه شرائطی : سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیانی ۱۲۵ ، فوق العاده
نسخه لرایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه من هیئت نجه طبعی تنسیب
ایدله یین اثر لر اعاده ایدلمز

هر آبلک برنجی و ادبه بشنجی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، حرفتی مجموعه در .

اسماعيل

تورک معماريسنده چيني سلجوقي و غنائيلرده استعمال صورتلري - مختلف تاريخلرده تورک چيني شهرلري - اوروياده تورک چينلرله دارفکرلر - تورک چينلرلده ايشجيك نوغاري .

تورک معماريسنده چيني بويوک بوموق عولتور . آبري آبري يوردلرده تورک معماري تورنکرلر ، بعضاً طيشده قبه و مناره لرده اولدين کي ، چوق دفعه لرده امچده چيني ايله قايلايدني کورولور . ايلک تاريخلرده چيني دوغرون دوغروب

خارجده استعمال ايديلي .

چيني تورکدن يالکن سلجوقلرله غنائيلرک قولاندين برشي دکلر . اسکيدن شيرالاردين تورکستانده ، ايرانه سلجوقلر و موغلارلرندن آبدلرله آرتق دوجده چيني ، صرف ابدلديکي متبعلرجه معلومدر . بونکله برابر آنادولو سلجوقلرلده ، غنائيلرله چيني جامع ، مدرسه ، سراي کيي ابدلرک داخلده بولمقددر . بعضا سريلرده چيني نك يانده باشقاچه دووار نقشلري واردرک بونوع تزئيناته فرنگلرک صرک آدني ويرلر .

دووار نقشلرک دها چوق او ، يال ، کوشکارده وچيني نك بويوک معماري اثرلرده قولانيلديني کوربورور . ميلادي ۱۱نجي عصر اورنسانده آنادولده انشا ايديلن مختلف سلجوقي آبدلرله الشائي مالرله چيني استعمالله مساعد برطرزدهدر .

سلجوقي معماريسنده خارج قايلا بياض مرمر و رنگي طاشلرله سوسلهدن کي داخلده داتماطوغله ، چيني ايله اودوق تاملاير . بواهدلرده چيندن باشقارنگي طوغلرلر صرک برترينبات کوزه چاريلر . بوحال اکثريله مدرسه لرده ، مناره لرده و دوغرون دوغروب مبدول چيني صرفاتي قبه ايجارلده ، دووارلرده و عمارلردهدر .

عموي تورک انشا آتنده چيني تورلورلرله هندسي تورنکر عرض ايددر . وطوغله لر تورنر سربيلن خراجلرلرلر چينلر وضع ايدلمشدر . ايلک طوغله تزئيني نامچوانده بر ابدلدر .

سلجوقلر چيني اصولي ايرانه ايکن اوکر نکلدرک بوکا آتون وکوموش بارلاقني قانديلر . بارچا حانده آلوق چيني دهورلري ايشلهدلر . چيني قوبو و آچيق موي ، بياض وسياه رنگلرله انکشاف ايددر .

قوبه سلجوقلري کوچوک آسياده کي باي تخارنده ايران چيني اصولي اوزده آبدلرني تزئينه باشلادلر .

ميلادي ۱۲نجي عصرده آنادولوده بو بويوک مدنيت سوک بارلاق نقطه سنه واربر .

نقطه نظرک مدافعه سي بيله هر دولو تقديرلره شايندر . (فليس) ک ايسه ، « بيوغرافي » کتابنده ، ايختاتاتک لغتندن تقديرله بحث ايدوب خارجي تقديرله قارشى مدافعه سي بيله يانسنه ، وحتي ۱۸۴۱ ايله ۱۸۵۰ تاريخلرلرله کنديسي ايله ايک دفعه ده ميلانده کوروشمش اولسنه رغا ، بونقطه ناري دها جدي و شيرقه رله تحکيم و نئره چايشامسي ، کوردنکمز وجهله چيقمارلره صانه سي او نسنده ، و اخذيه لاشدر . خلاصه ، يونان موسيقيسنک ايرانده کي تاثيرلرک قوتى و حدودى ، قومشوسى هندستان اوزرنده کي تاثيرلرک مېچيني ازالته حق قادار واضحددر . ايشته ، چيرمک سس نغاريه لرک غربي آسياده مشترک مودا اولسي بويوقه . لرک طيبي برتيجي سي در . اسلام مدنيتي ايله برلکه انشاسارى ساحه سي بوسيتون کينشده بي . . . حتى برمدت ايچون اورويادهده رواج بولدى . . . صالبي سارلرک تکملي و پرده باي ، مودالرينک تعمى ، بوانشارده باشليجه رولى اوينا مشدر . فارابى نه کوره ، اسلاميت ايلک عصرلرلرله پرده باي اختلافلري دوام ايدوب کيدسيوردى . . .

باقر کوي : ۳۰ مايس ۱۹۲۷ ميلال زاده

محمود راغب

بر تصحيح . . . کين مقاله ده يونان و هند اساس اسقاله لري مقايسه ايديلرکن ، سېوا ، بوايکي مسطر بدايده چيچي اولوب سوکرادن ايشي اولدى ديتلمشدر . حالبوک بونک عکسي مطلوبدى . . .

معلوم دکلدر : بونکله برابر ، اخيرا قالکوتا ادبيات جمعيتي نك ايديني تاريخي تحريلره ، و (اوله ي شرق قولکديوني) نك مختلف فقره لرله کوره ايک قوم آراسنده ک اسکيدن برى مناسبات موجود اولدينى تخمين ايديله . ساير . چونکي پشدايان (؟) قبيله سنه مسوب ايران حکمدارلري هندک بعضى قسملري دفعاتله ضبط ايدنکارى کي [۱] ، هندستان حکمدارلري ده دفعاتله ايرانه کيدرلر . بوندن ، آراننده موسيقي معلومانى آيش و بريلاري اولدينى نتيجه سي تقري برشکلده جتاريله ساير . هندستانک داتما علملرک اشکي منبى کي تلقى اولنديني و کتابلردين عقل و معلومات طوبلا مغه کان بوتون علملرک انسانلري طرقدن زيارت ايدلرکي دوشونورسک ، قومشو قبيله لرک ، موسيقي بيلکيلريني هنددن آيش دکلرله بيله هندلرله بيلکيلرينه کوره زندگيشدر دکلريني اوغونه کوره کوره صحريلر يادقاريني تخمين ايلک مجبورينده قايرز . [۲] يعنى ، ايختاتاله کوره ، اولا يونان نظر يانک ايرانه ، و سوکرادن ايران نظر يانک هندستانه کيدکي قبول ايلک لازمدر . [۳] . بوندن يوزسنه اول ، يعنى الله هنوز (جون) ک استخراجلرندن باشقا برماخذ بولمديني تاريخلرده ، بودرجه دورينانه بر

[۱] سوک تقديره کوردارلک پشدايان دورى حادثه لري احتياطله اوغومه مجبورز . چونکي بوسلله حکمدارلري اکثريله عجل اشخاص در : چينده اشکي هنداسا طر کتابلرلرله ک کونشدن کنابه برعمبود (جامه شيدا) ، فريدون ، کذا هندک (فريون) ديدبي ملک ، بھاک ، پيلان صورتنده برجن و غفرت (آزى شما که) در ! . علمى ايران - هند مناسباتى ساسايلر دورى ايله برابر باشلامشدر . . .

[۲] ايختاتال ، موسيقي لغت ، جلد ۱ ، عرب - ايران ماده سي . . . ايتا ايچمه اسلى ۱۸۲۶ ده ، فرانسوزجه سي ۱۸۳۹ ده چينمشدر .

[۳] بونعائک ، «مهندل موسيقي قاموسى» ايله مقايسه سي : هند موسيقيسي ماده سي ، جلد ۵ ، ۱۸۷۵ . . . (ريان) دچي ، «موسيقي تاريخى» نده اسکندريه مودلرک آسياده کي تاثيرلرک موسيقي نقطه نظرلردين اهميتى خاطرالايير (۱۸۸۸) . . .

فكرت قوتفرانسى مناسبتىز

۲۶ نایس ۹۲۷ تاریخچه مرحوم
فكرته داتر تورك اوجاننده ویردیم
قوتفرانس اپی کورولتوی موجب اولدی .
بومناسبتله غزتهلردن بعضیلری دوغیردون
دوغیرهو بکا ، بر قسیده فکرمه هجوم
ایندیلر . هجوملری بکا توجیه ایدنه نره
جواب ویرمک تنزلدر . بوملکتمده شخص
ایله فکری یکدیگرندن آیرامایانلرک حالا
موجود اولدیفی کوردیجه متأثر اولماق
قابل اولیور . بوندن بر قاچ سنه اول
« تورک تاریخچى » عنوانی اثری حقیقه
آقام غزتهلرینک برنده یازدیغ ایکی مقالهیه
رضا نور بکده عین طرزده مقابلهده
بولونش ، مقابلهده کی مطالعهلرله علاقه دار
اولقسزین ، یالکنز شخصه مشغول
اولشدی . دها اول « درگاه » و « یکی
مجموعه » انتشار ایدنه کن عزیز و قیلمی
آرقاداشم فوزی لطیفی قارشى آنان وضعیتى
نهایت شو صوک کونلرده دار لغزون حقوق
تاریخی مدرسى یوسف ضیا بک ، بوبوک
تورک عالمی استاد کوپرلی زاده فؤاد بک
اعتراضلری اوکنده اختیار ایستدیکی طور
وحرکتی درخاطر ایدنه سکه ، نقطه نظر
اختلافلرینک مناقشه سنده تبعیت ایدیلیمى
ایجاب ایدنه اصول وقاعدلرک بزه جنوز
طخامش ، آ کلاشیلماش اولدیفنه حکم
ایتمک ضرورتی حاصل اولور . مدنیت ،
اوپوروپ قالدیش ، شیوب ایجیش ، کروب
اکلنیش مسئلهسی دیکل ، ذهنیت و محاکمه
مسأله سیدر . کندی دوشوندیکی شکله
دوشونه نلرک یازدقلرینه ، سوله دکلریته
تعمل ایدمه یه جک قادر محدود اولانلر ،
مدنی کسوه ایچنده یاشامایریته رغما ، مدنی
اولامایانلر ، مدنیته مناسنی ادراک واحاطه
ایدمه نلردن .
بکا دیکل ، فکرلرله هجوم ایدنلره
کلنجه : بونلر خاصه برنقهده ، فیکرتک
ملیتور اولوب اولمادنی نقطه سنده
دوروپورلر . قوتفرانسه سده فیکرتک

« تاغور » دن

تریبه قوش بر قسیده یاشاردی ، یابانی
قوش اورمانده .
کونک برنده بربرلری کوردیلر ؛ بو برصادف
دکلیدی ، مقدرات ایدی .
سربست قوش : « کل سوکیم ، دیبه اونه کنی
چاغیردی ، کل اورمانه دوشرو اوچالم . »
قسده کی قوش اونلرک جواب وردی : « سن
کل ، کلده قسده یاشالم . »
سربست قوش : « قس ایچنده قانادی
آچالم . »
قسده کی قوش : « بولولرده بن نره یه
استناد ایدرم ؟ »

سربست قوش دیدی کی : « سن بن جان
بولادشمسک . کل بخله برابر فیکرک تورکیلری
سوله ! »
قسده کی قوش جواب وردی : « اوپلور
یاغه ، سکا عالمک لاساتی اوکره تم . »
اورمان قوشی : « آخ خایر خایر . تورکی
دیدیکک او قومله اوکره نیلیر . »
تریبه قوش : « هیات ! بن فیکرکله هواسنی
بیلیمورم ؛ هیچ دونام . »

بربرلری حسیرله ، حرازله سوپورلر ،
لاکن هیچ بر زمان قاناد فائده اوجامازلر .
قسک چوبوقلری آراسندن باقیشوب آکلاشق
ایسته بورلر ؛ ممکن دیکل .
قانادلی ایله چیرنوب دووونوپوزلر :
« یاقین کل ، یاقین کل ، سوکیم ! »
سربست قوش : « خایر ، دیبور ، بن
قابلی قایلردن قورقارم . »
قسده کی قوش : « ایواه ، قانادلم جانسز
وقوتسزدر . »

* * * ولاړا * *

۸۶ نهمی سنه ۱۳۸۶ (نهمی صحیفه سی
برنجی ستونده ایکنجی سطرده کی « برلشن
بوبوک بوتاریخی بلده سی » جلایسی « برلشن اوچ
بوبوک صوک بوتاریخی بلده سی » شکنده اوله جق ؛
دردیخی سطرده کی « نه اسلاف » دن صوکرا
« برشی » کلهری علاوه ایدیلجک ؛ عینی صحیفه
اوچنجی ستون - ۱۰ نهمی سطرده کی [(صریح) ک]
یرنه [(صریح) نای] و [صحیفه ۱۳۸۷ ،
برنجی ستون برنجی سطرده کی (لوللی بورغاس)
[قللی بورغاس] و اوچنجی سطرده کی (لوللی)
[قللی] ؛ و صحیفه ۱۳۸۸ برنجی ستون پننجی
سطرده کی (کایساسی) (کایسلی) اوله جق
وعینی صحیفه ده کی حاشیه لره [مع هذا آله ایچی
کوپلرینک جلایسی تورکلر طرفدن تأسیس
اولوتیلرلر] جلایسی علاوه ایدیلجک وعینی
صحیفه ک اوچنجی ستونده ۱۳ نهمی سطرده کی
[قللی] — قاسم (پاشا) اوله جقدر ، تصحیلری
رجا اولور .

بو اسکی تورک یوردندن چیقارک ایراندن کین
برکونور اولایدز .

بودورده کی ثورنکار (تبریزده ماوی جامع)
چینی ایجیلکنه پک یاقیندن بکیزدرلر . فقط
اوزمانده ایرانده کورولن پیچیلرک هانکی شهرلرده
یابلیغی ایضاحه محتاجدر .
شوقادارک آنادولو سلجوقیلرینه چالیشان
اوستانلارن ایرانده طوس شهرده چینی آتله
اوجاقلری اولدینی قاراقنده دیکلر . خصوصیه
قوبدهده بونوع چینی ایجیلکنی تعلیم ایدور
یرلی اوستالر و آتلهلر اولاسی ایجاب ایدور .
بوفکر اودورده قوبدهده شیشه مختلف نقاشلرله
نابتر . حتی قره مان اوغولاری تاریخنده قوبدهده
طوغله اعمال ایدلکنه داتر قیدلر واردور .
اسکی تورک کولتوری سلجوقیلرده قره مان ،
نیکده ، قیسری ، سیواس ، بوقت ، آماسیه ،
آقره ، آقشهر . کی کوچوک آسیا شهرلردن
ماعدا شرقده اضرهم ، وان ، دیاربکر سوریه ده
حلب ، شام شهرلری خصوصی زکاکله زده دی .
بوشهرلرده کی معماری ثورنکارک تزییناتی ایچین
بعضیلر بده چینی آتلهلری اولاسته احوال ویرمیز .
عثمانلر زماننده چینی آتلهلری بروسه ، ازیق ،
کوتاهی ، ادرنه ، دینتوقه ، چورلو ، استانبول
کچی شهرلرده بولونور .
فاضلانی تاریخلرده کوزوک بن شهرلردن
بعضیلر نده مک چینی اعمال ایدیلکی کی دیکر ندهده طباق
وصراخیلر یابلمقده ایدی . مهندس (ولده) [۱۱]
ایله (الکساندر ره بوند) [۱۲] کتابلر نده
ازیق شهر نده کی چینی حیاتی ۱۴ نهمی عصردن
قید ایدهلر .

چلی زاده مصطفی آغا ک ۱۷۲۴ - ۲۵
تاریخنده کوتاهیده و سرائ چینیلری ایچین
استانبول جوازنده تکفور سرائنده بر چینی
فایزیه سی آچدیغنی (الکساندر ره بوند)
یازمقدهدر . بروسه ده چینی ایجیلکنه استانبول
ایدلری ایچین کوتاهیده دیپلان چینیلرده تطبیق
ایدیلدیکنی پروفیسور (شارفوکل) [۱۳] — سوله یور .
آوروپای متنبیلر تورک چینیلرینه داتر دیکلرله صوک
زمانلره قدارتک برایشجیلک توزرندن دوام ایشلرلدر .
حالبوک جدی آراشدیرمار سلجوقی وعثمانلی
چینیلر نده کی بولارک عددی اوجه چیقارمقدهدر .
بوایشجیلک بر برندن آیدر اولونایه یه جک
وصفله شونلردن :

- ۱ — فاغا چینی ایجیلکی
- ۲ — دوز چینی ایجیلکی
- ۳ — کسه چینی ایجیلکی

بونلری تورک ایلی حدوداری ایچیرسینده
بوچه لن معماری اثرلردن تعقیب ایدجکیز .

شهاب الدین

[۱] Brussa : eine Entwicklungsstut-
turkischer Architektur in kleinasien unter
den ersten Osmanen . S. 5.

[۲] Altürkische keramik , in kleinasien
und konstantinopel . S. 24.

[۳] Ueber türkische Fayence kunst .
S. 1-5.